

Místní národní výbor Hlohová

(1927) 1945-1990

Inventář

EL NAD č.: 139

AP č.: 328

Monika Žáčková

Horšovský Týn 2011

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce archivního fondu	4
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	8
III. Archivní charakteristika archivního fondu	9
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	10
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	10
Seznam použitých pramenů a literatury	11

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	13
---------------------------------------	----

Inventární seznam:

1. Orgány národního výboru	15
2. Úřad národního výboru:	
I. Úřední knihy	15
II. Spisový materiál	17

Úvod

I. Vývoj původce archivního fondu

Hlohová, ves vzdálená asi 8,5 km východně od Horšovského Týna, je poprvé v písemných pramenech zmiňována k 23. květnu 1357. Tato zmínka pochází z 1. svazku Knih konfirmačních a týká se hmotného zajištění hlohovského plebána. Ves Hlohová leží v mírně zvlněné krajině na pravém břehu říčky Zubřiny nad jejím soutokem s řekou Radbuzou v poměrně velké nadmořské výšce (od 400 do 425 m nad mořem). Přesto tato její poloha v chráněném údolí mohla umožnit zemědělskou výrobu už od dávných dob i v drsnějším podnebí. Roku 1930 v Hlohové žilo 584 obyvatel ve 112 domech. Poválečné sčítání v roce 1950 vykazalo v Hlohové 455 obyvatel ve 127 domech, v roce 1980 zde žilo 321 obyvatel ve 101 domech a při posledním sčítání obyvatelstva v roce 2001 bylo zjištěno, že trvale žijících obyvatel v obci Hlohová je 244 ve 110 domech. Až do roku 1949 byla Hlohová příslušná k politickému okresu Horšovský Týn. V tomto roce pak byla podle Vládního nařízení ze dne 18. ledna 1949 o územní organizaci okresů v českých zemích převedena do nově zřízeného okresu Stod. Po správní reformě v roce 1960 se Hlohová stala obcí v okrese Domažlice.

V pohraničních oblastech s většinou státně nespolehlivého obyvatelstva byly ustavovány místní správní komise mající tutéž pravomoc jako místní národní výbory. I v Hlohové po skončení 2. světové války tvořili část obyvatel občané německé národnosti, kteří byli odsunuti a jejich majetek byl zkonfiskován.

Už za druhé světové války se objevila idea vytvoření nových institucí v oblasti místní správy. Národní výbory, jak byly nové instituce nazvány, měly ve své činnosti spojit prvky státní správy a samosprávy. V tomto ohledu se také rozcházely představy o jejich budoucím fungování.

Jako prozatímní orgány veřejné správy ve všech oborech byly národní výbory definovány v ústavním dekretu prezidenta republiky o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění č. 18/1944 Úředního věstníku čsl. ze dne 4. prosince 1944. Postavení místních národních výborů v obci, způsob voleb do nich a výkon pravomoci měla stanovit vláda prostřednictvím svého nařízení. Tím bylo nařízení vlády č. 4/1945 Sb. z 5. května 1945, o volbě a pravomoci národních výborů, a dále vládní nařízení č. 44/1945 Sb. ze 7. srpna 1945, kterým se mění vládní nařízení č. 4/1945 Sb. a vyhláška ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních archivů.

Národní výbory, které mezitím začaly často neformálně na osvobozeném území vznikat, měly být v co nejkratší době obnoveny jako zastupitelské orgány a orgány veřejné správy podle zásad československých volebních řádů. Národní výbory měly ve svém obvodu spravovat všechny veřejné záležitosti, pokud tyto nebyly spravovány jiným veřejným orgánem. Místní národní výbor převzal dnem svého ustavení pravomoc, kterou mělo podle dosavadních pravomocí obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta. Obecní zastupitelstvo dnem ustavení místního národního výboru zaniklo.

Dne 6. května 1945 byli v obci Hlohová jmenováni do revolučního národního výboru tito členové: předseda Josef Poslední (malorolník), Hlohová č. p. 43, místopředseda Jan Odvody (architekt a mistr zednický), Hlohová č. p. 32, zapisovatel Rudolf Pech (truhlář), Hlohová č. p. 49 a člen výboru Jaroslav Herejk (modelář Škodových závodů), Hlohová č. p. 67, Josef Král (syn rolníka), Hlohová č. p. 8, Václav Černý (kolář Škodových závodů), Hlohová č. p. 113, František Roučka (úředník Škodových závodů), Hlohová č. p. 90, Václav Mařík (zámečník Škodových závodů), Hlohová č. p. 91. Složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určila směrnice ministerstva vnitra č. 6/1945 Ú. 1. z 19. května 1945. Na základě této směrnice se 26. května 1945 na výzvu místního národního výboru sešlo občanstvo z Hlohové za účelem rozšíření národního výboru. Předsedou MNV byl zvolen stávající předseda Josef Poslední, místopředsedou MNV Rudolf Pech, členem MNV Josef Martínek, Josef Král, Jaroslav Herejk, Václav Černý, Šimon Mráz, Vojtěch Hlůžek, Jiří Bernklau, Václav Vacík, Josef Krt, Rudolf Princ, Josef Kaigl, Jan Fichtl a Josef Princ. Již 2. června 1945 došlo ke zvolení nového předsedy MNV Hlohová, neboť stávající předseda Josef Poslední na tuto funkci vzhledem ke svému věku a zdravotnímu stavu rezignoval. Novým předsedou MNV Hlohová byl zvolen Josef Martínek, členem

rady MNV Rudolf Pech, Josef Král, Václav Vacík a Josef Poslední. Na schůzi pléna MNV Hlohová konané dne 16. června 1945 byla ustanovena zemědělská a rolnická komise, stavební komise, finanční komise a místní školní rada. V srpnu 1945 přišlo na MNV Hlohová oznámení o ustanovení dvou, vedle již existující strany KSČ, nových politických stran v Hlohové (Československá strana národně socialistická a Československá strana sociálně demokratická), které žádaly o zastoupení v místním národním výboru. 11. srpna 1945 bylo stávajícím MNV jednohlasně usneseno rozpustit MNV a provést nové volby. Podle zápisu z ustavující schůze Místního národního výboru v Hlohové, konané dne 30. srpna 1945, byl předsedou MNV zvolen Václav Černý, místopředsedou Adam Hůrka, 2. náměstkem Václav Herian, pokladníkem Václav Vacík, členem rady za stranu KSČ Václav Šiman, za Československou stranu sociálně demokratickou Tomáš Nový a za Československou stranu národně socialistickou Václav Vacík. Další volby proběhly 28. června 1946. Podle zápisu z ustavující schůze MNV v Hlohové byl předsedou MNV 14 hlasy zvolen Václav Černý (za stranu KSČ), místopředsedou MNV nadpoloviční většinou zvolen Václav Šiman (za stranu KSČ) a členem rady zvolen Josef Poslední (za stranu KSČ), Václav Benda (za Československou stranu sociálně demokratickou) a Václav Herian (za Československou stranu národně socialistickou).

Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě, byla uplatňována podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. V kompetenci národních výborů byla evidence obyvatelstva, spolkové a shromažďovací záležitosti, věci státního občanství, dohled nad živnostenskými záležitostmi, školstvím, zdravotní a sociální péčí, správa obecního majetku.

Vnitřní organizaci stanovil Prozatímní organizační řád místních národních výborů schválený v září 1947. Ten rozlišoval národní výbor jako volený sbor (složky národního výboru - rada, předseda, referenti a komise) a úřad národního výboru, který většinou tvořil personál bývalého obecního úřadu. Hlavním orgánem bylo plénum, které rozhodovalo o nejdůležitějších záležitostech obce a volilo další orgány národního výboru, především radu. Ta vykonávala rozhodnutí pléna, měla i určité rozhodovací pravomoci a řídila zaměstnance národního výboru. Jako poradní orgány rady byly plénum voleny komise národního výboru, jejichž působnost se vztahovala na celou obec. V každé obci musela být zřízena finanční komise, roku 1947 byly zřizovány mimořádné vyživovací komise. V komisích mohli zasedat i nečlenové národního výboru. Na základě systemizačního plánu mohl místní národní výbor zaměstnávat obecní zaměstnance.

Na základě zákona č. 213/1948 Sb. z 21. července 1948, o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů, byly dodatečně legalizovány personální čistky, ke kterým došlo po únoru 1948. Ústavní zákon č. 150/1948, Ústava Československé republiky, stanovil, že národní výbory jsou nositeli a vykonavateli státní moci. Samospráva postupně zanikala a činnost národních výborů byla postátněna. Vládním nařízením č. 14/1950 Sb. ze dne 28. února 1950, o organizaci místních národních výborů, se Místní národní výbor Hlohová zařadil podle počtu obyvatel mezi národní výbory I. kategorie a volby do něj proběhly v červnu 1950. Do funkce předsedy MNV byl zvolen stávající předseda MNV Václav Černý.

V menších obcích rozhodovala rada ve sboru a jen výjimečně se vyskytli referenti. Nyní byla zřízena funkce tajemníků i u místních národních výborů, kde se stali pomocníky a výkonnými orgány předsedy. Místního tajemníka ustanovovalo plenární zasedání MNV a ve funkci jej potvrzoval předseda ONV. Vládním nařízením č. 119/1951 Sb. ze dne 11. prosince 1951, o tajemnicích místních národních výborů, byli místní tajemníci ustanovováni u všech místních národních výborů, výjimečně mohlo mít se souhlasem KNV několik místních národních výborů jednoho společného místního tajemníka.

Podle vyhlášky ministerstva vnitra č. 369/1950 Ú. I. ze dne 16. 6. 1950 svoji činnost zastavily mimořádné vyživovací komise. Pracovními orgány plenárního zasedání (termín plenární zasedání nahradil termín plenární schůze) byly komise. Místní národní výbory I. a II. kategorie zřizovaly tyto stálé komise: zemědělskou, finanční, pro kulturu, osvětu a zdravotnictví, pro výstavbu obce a výjimečně pro místní hospodářství. Navíc mohly být zřizovány komise podle místních podmínek a dočasných potřeb.

V roce 1954 byl přijat ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech, zákon č. 13/1954 Sb., o národních výborech, a č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, na jehož základě proběhly volby do národních výborů. Na ustavující schůzi Místního národního výboru v Hlohové, konané dne 2. června 1954, byl zvolen předsedou MNV opět Václav Černý, tajemníkem MNV se stal František Beránek a členem rady MNV Josef Herian.

Dosud byli členové národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Volební období bylo tříleté. Místní národní výbory ve svém obvodu organizovaly a řídily hospodářskou, kulturní a společenskou výstavbu. Nově bylo orgánem státní moci plenární zasedání, orgánem státní správy rada. Referentský systém byl zrušen. Rozhodnutím krajského národního výboru mohl být zřízen i jeden místní národní výbor pro víc obcí. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jednou za měsíc, na nich projednávaly úkoly celostátního a místního významu, zejména roční plány rozvoje hospodářství obce, rozpisy plánů výroby a výkupu a kontrolu jejich plnění, rozpočty, účetní výkazy a závěrky, zajištění zemědělských prací, rozvoj JZD, plnění dodávek, otázky zásobování a poskytování služeb obyvatelstvu, rozvoje kulturního života a zdravotní péče.

Rada místního národního výboru zajišťovala plnění úkolů podle usnesení místního národního výboru, usnesení národních výborů vyšších stupňů a jejich rad a podle směrnic vlády. Na svých schůzích projednávala úkoly rozvoje zemědělské výroby, hodnotila plnění kvót zemědělského výkupu, stav služeb obyvatelstva a kulturního života v obci. Přípravovala program a návrhy usnesení pro zasedání místního národního výboru a předkládala mu zprávy o své činnosti, organizovala socialistické soutěžení. Na pomoc si rada mohla zřizovat pomocné komise jako své poradní orgány. Radu místního národního výboru tvořili předseda, jeho náměstek, tajemník a další členové rady.

Povinností tajemníka bylo pomáhat předsedovi místního národního výboru při organizování činnosti, vyhotovovat zápisy ze zasedání MNV a schůzí rady, vést evidenci členů MNV a evidenci usnesení. Byl zodpovědný za vedení evidencí půdy, hospodářských zvířat, za účetní a jiné předepsané evidence a vykonával administrativní práce, pokud je neobstarával jiný pracovník.

Pracovním a kontrolním orgánem plenárního zasedání byly stále komise, které neměly rozhodovací pravomoc a byly odpovědné přímo národnímu výboru. Byly voleny z členů místního národního výboru. Převážně byly zřizovány zemědělské, finanční a kulturní komise. Při ustavující schůzi MNV v Hlohové, konané 2. června 1954, zároveň proběhla i volba do jednotlivých komisí zřízených při MNV Hlohová. Předsedou zemědělské komise byl zvolen Josef Bozděch, předsedou komise místního hospodářství Jan Princel, předsedou finanční komise Václav Vacík, předsedou kulturní a školské komise Václav Šimka.

Vládním nařízením č. 64/1957 Sb., o místní bezpečnosti, byla působnost místních národních výborů rozšířena o místní záležitosti veřejného pořádku a bezpečnosti osob a majetku. Vládním nařízením č. 6/1958 Sb., ze dne 14. 3. 1958, o změnách působnosti v oboru občanské kontroly obchodu a provozoven, byla na výkonné orgány místních národních výborů přenesena činnost a jmenování občanských kontrolorů.

Volbám v květnu 1957 předcházela novelizace zákonů o národních výborech (zákon č.10/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o národních výborech), která změnila počty jejich členů tak, že na místní úrovni jich přibýlo na úkor okresních národních výborů. V obcích do 400 obyvatel měly mít místní národní výbory 9 až 11 členů - podrobněji to určoval zákon č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do národních výborů. Podle zápisu z ustavující schůze MNV, konané dne 27. května 1957, byl předsedou Místního národního výboru Hlohová zvolen opět Václav Černý, tajemníkem MNV František Beránek, členkou rady MNV Marie Stoklasová, Josef Herian a Miloš Bernklau.

Výrazné změny ve vývoji národních výborů představoval rok 1960. Ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech, předcházel novému územnímu uspořádání státu, které bylo kodifikováno zákonem č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Ten stanovil, že z důležitých společenských zájmů, zejména pro další rozvoj zemědělské výroby a pro hospodářskou a

kulturní výstavbu obcí, lze vytvořit, zrušit nebo sloučit obce nebo provést změnu jejich území. Podle zákona č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, se do nich volili poslanci (dříve členové) na čtyřleté volební období. Obec Hlohová se po správní reformě v roce 1960 stala obcí v okrese Domažlice a zůstala samostatnou obcí. Poslanci do MNV Hlohová byli zvoleni dne 27. 6. 1960 v tomto složení: předseda Václav Černý, tajemník Josef Bouc, člen rady Miloš Bernklau, Václav Herian a Marie Stoklasová. 22. 2. 1963 rada ONV Domažlice vyhlásila, z důvodu přesídlení poslance Josefa Procházky, podle § 50 zákona č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, doplňovací volby do MNV Hlohová. Doplňovací volba proběhla 7. dubna 1963 na podkladě doplněného seznamu voličů sestaveného pro volbu do MNV Hlohová z roku 1960. Doplňovací volby řídily tytéž komise jako při celostátních volbách v roce 1960. Novým poslancem MNV Hlohová se stal Jan Lucák. Václav Černý ve funkci předsedy Místního národního výboru Hlohová zůstává i po volbách konaných v roce 1964.

Vládní nařízení č. 71/1960 Sb., z 10. 6. 1960, o rozšíření pravomoci a odpovědnosti národních výborů a o uspořádání a činnosti jejich orgánů, stanovilo hlavní úkoly místních a městských národních výborů obecně a pro jednotlivé úseky jejich činnosti. Všechny úkoly, pokud nebyly vyhrazeny plénu nebo radě MNV, řešily a zabezpečovaly komise národního výboru. Místní národní výbory zřizovaly zpravidla komisi plánovací, finanční, zemědělskou, školskou a kulturní, pro služby a místní výrobu, pro výstavbu a ochranu veřejného pořádku, v menších obcích pak zpravidla společnou plánovací a finanční komisi. Při MNV Hlohová fungovala komise finanční a plánovací (předseda Václav Herian), komise zemědělská (předseda Josef Bouc), komise školská a kulturní (předseda Václav Šimka), komise stavební a technická (předseda Josef Procházka) a komise bezpečnostní a trestní (předseda Václav Černý).

Zákon č. 65/1965 Sb., o národních výborech, poskytoval právní základ k dalšímu rozšíření pravomoci a odpovědnosti NV a vymezoval okruh hospodářství, za jehož řízení národní výbory zodpovídaly. MNV měly zřizovat a spravovat podniky a zařízení poskytující služby obyvatelstvu. Zabezpečovaly zemědělskou výrobu, staraly se o výkup zemědělských výrobků, rozvoj služeb a místní výroby. Odpovídaly za bytovou politiku obce, spravovaly školská, kulturní a jiná zařízení a vyřizovaly běžné záležitosti občanů.

Úkoly MNV na úseku sociálních věcí stanovila vyhláška č. 108/1964 Sb., z 8. 6. 1964, o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení.

Zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech, který s několika změnami platil až do roku 1990, vycházel z dosavadního vývoje právního řádu a posiloval postavení NV v jejich územních obvodech. Vymezoval jejich vzájemné vztahy k jiným územním a ústředním orgánům a zaváděl nové vztahy v oblasti řízení národního hospodářství a označil je za orgány socialistické státní moci a správy v krajích, okresech a obcích. K tomu ovšem připojil ještě konstatování věcně nesmyslné, podle kterého byly národní výbory "státní orgány, které mají ve své činnosti samosprávný charakter". Počty poslanců a členů rady byly stanoveny podle velikosti obcí. Od roku 1967 se zvýšil minimální počet poslanců i u malých obcí na 11 a počet členů rady zůstal nezměněn. Předsedou MNV Hlohová po volbách konaných v roce 1967 zůstává Václav Černý.

Na úseku služeb a místní výroby mohly místní národní výbory zřizovat a spravovat podniky a rozpočtové organizace komunálních služeb, provozovny místní výroby stavebních hmot a neplánované drobné provozovny.

Po roce 1967 došlo i k četným ústavním změnám. Ústava z roku 1960 byla podstatně pozměněna zákonem č. 143/1968 Sb., o československé federaci, ústavním zákonem č. 125/1970 Sb. a ústavním zákonem č. 43/1971 Sb. Volební období NV bylo stanoveno na 5 let.

V roce 1971 podle zákona ČNR č. 57/1971 Sb., kterým se mění zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech (nově stanovil podle počtu obyvatel minimální počty poslanců místních a městských národních výborů) proběhly volby do místních národních výborů. Předsedou MNV v Hlohové byl zvolen Miroslav Beran.

Za orgány národních výborů zákon pokládal plénum, radu, komise, správní komise, odbory a zvláštní orgány. Hlavním orgánem zůstalo plenární zasedání s vymezenou výhradní působností. Rada zůstala hlavním výkonným orgánem se všeobecnou působností. Vykonávala rozhodnutí pléna

a také rady národního výboru vyššího stupně. Předseda NV řídil zasedání pléna a rady, spolu s tajemníkem podepisoval usnesení, navenek národní výbor reprezentoval. Ve střediskových obcích zřizovaly MNV na základě vládního doporučení komise, které se měly znovu více specializovat na své iniciativní a kontrolní poslání vůči organizacím, které NV řídil a spravoval. Jejich výkonné funkce byly omezeny na ty záležitosti, které jim určilo plénum.

Místní národní výbory řídily mateřské a základní školy, knihovny a další kulturní zařízení, místní komunikace, komunální služby, prováděly opatření k zásobování, vedly evidenci obyvatelstva, spadalo pod ně bytové hospodářství, ochrana lesů a půdy a také rostlinná a živočišná výroba, také mohly založit státní podnik. Jejich vyjádření si navíc musely vyžádat všechny jiné státní orgány při svých krocích dotýkajících se občanů dané obce.

Dne 17. března 1976 schválilo plenární zasedání MěNV Staňkov usnesení, aby podle § 9 zákona č. 69/1967 Sb. byla do správy Městského národního výboru Staňkov zapojena obec Hlohová. Usnesením 24. plenárního zasedání Okresního národního výboru Domažlice, konaného dne 13. dubna 1976, bylo tedy rozhodnuto zřídit s účinností od 30. dubna 1976 pro obec Hlohová a Staňkov jeden společný národní výbor s tím, že jeho působnost bude vykonávat Městský národní výbor Staňkov, v obci Hlohová měl být ustanoven občanský výbor. Místní národní výbor Hlohová tímto zanikl.

Na základě § 16, odst. 1 zákona č. 36/1960 Sb. o územním členění státu a ve smyslu ustanovení § 39, odst. 2, písm. g) zákona č. 69/1967 Sb. o národních výborech v úplném znění zákona č. 140/1988 Sb., plenární zasedání Okresního národního výboru v Domažlicích, konané dne 26. 4. 1990, rozhodlo s účinností od 1. července 1990 vyčlenit z obce Staňkov část Hlohová a vytvořit z ní obec s názvem Hlohová, se sídlem místního národního výboru tamtéž. Místní národní výbor Hlohová byl tímto obnoven. Ustavující schůze Místního národního výboru Hlohová se konala 15. června 1990, předsedou byl zvolen Zdeněk Vogeltanz, místopředsedou Václav Šimka, tajemnicí Anna Čapková, členem rady Václav Hauser a Václav Korba. Na změněnou politickou situaci po roce 1989 reagovala řada zákonů vydaných roku 1990, která postupně vedla k ukončení existence soustavy národních výborů v našem státě. Podle ústavního zákona č. 14/1990 Sb., o odvolání zastupitelských sborů a volbě nových poslanců národních výborů, bylo změněno složení národních výborů na základě politické dohody orgánů Národní fronty s Občanským fórem. Ústavním zákonem č. 294/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, a ústavní zákon č. 143/1960 Sb., o československé federaci, kterým se zkracuje volební období národních výborů, se základem místní samosprávy v Hlohové stala obec. Ustanovení o národních výborech bylo nahrazeno ustanovením o místní samosprávě a volební období Místního národního výboru Hlohová bylo ukončeno dnem voleb do zastupitelstva obce, které se konaly 24. 11. 1990.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

První záznam o předání archivního materiálu MNV Hlohová SOkA Domažlice v Prvotní evidenci archiválií SOkA Domažlice pochází z 2. 10. 1963 (číslo přírůstku 39/63). Podle zápisu v knize přírůstků se jednalo o 4 bm archiválií z let 1946-1960. V roce 1971 bylo do SOkA Domažlice předáno podle protokolu o provedeném vyřazení písemností u MNV Hlohová 0,25 bm archiválií z let 1923-1963 (číslo přírůstku 25/71 z 15. 7. 1971). Jednalo se o kroniku obce z let 1923-1936 (nyní je součástí archivního fondu Archiv obce Hlohová, číslo listu NAD 138), o korespondenci MNV z let 1960-1963, o účetní výkazy z let 1962-1963, o pokladní knihy a deníky z let 1955-1957 a různé statistické výkazy z let 1962-1963. Podle posledního protokolu o provedené skartaci písemností u MNV Hlohová uloženého ve spisu o fondu a podle zápisu v knize přírůstků (číslo přírůstku 117/76, ze dne 29. 4. 1976) bylo do SOkA Domažlice předáno 0,7 bm archiválií (zápisy rady, domovské listy, věci stavební, evidence členů MNV, korespondence MNV, volební materiály). Jiné záznamy o předání písemností nejsou v SOkA Domažlice zaznamenány. Ve všech případech se jednalo o neuspořádaný materiál v rozsahu. V roce 2010 (č. j. SOAP/010-0627/2010,

12. 8. 2010) byla do fondu MNV Hlohová přesunuta z fondu Archiv obce Hlohová (číslo listu NAD 138) 1 kniha zápisů finanční komise z let 1934-1960.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond Místní národní výbor Hlohová je uzavřeným archivním fondem, který obsahuje písemnosti z let (1927) 1945-1990. Priorum fondu tvoří rok 1927 – kniha K 11, evidence vydaných domovských listů 1927-1948.

Z dochovaných archiválií je zřejmé, že v době svého vzniku nebyly u původce fondu důsledně evidovány a ukládány podle platných spisových plánů. Pečlivě vedeny byly pouze podací protokoly. Ukládací znaky nebyly vždy na písemnostech vyznačovány, proto bylo při jejich pořádku použito umělé pořádkové schéma.

Záписы ze schůzí pléna jsou vedeny ve formě knihy (inv. č. 1-2, K 1-K 2) a některé jsou vedeny na volných listech (inv. č. 3, N 1). Také záписы ze schůzí rady jsou vedeny formou knihy (inv. č. 4-6, K 4-K 6) a některé na volných listech (inv. č. 7, N 1).

Knihy (inv. č. 8, K 6) obsahuje v jedné knize chronologicky za sebou řazené záписы z občanských schůzí, veřejných schůzí MNV, schůzí volebního výboru, reklamační komise, místní živelní komise, místní rolnické komise a schůzí zemědělců z let 1946-1959. Kniha záписů ze schůzí finanční komise (inv. č. 9, K 7) obsahuje záписы ze schůzí konaných již od roku 1934, za sebou chronologicky řazených, do srpna roku 1960. Ostatní záписы ze schůzí finanční komise z let 1960-1969 (inv. č. 10) jsou stejně jako záписы ze schůzí zemědělské komise z roku 1953 (inv. č. 11) vedeny na volných listech.

Podací protokoly se dochovaly z let 1945-1952, přičemž byla zvlášť vedena pošta došlá (R 1, R 4) a zvlášť pošta odeslaná (R 2, R 3). Podací protokoly dochované z let 1951-1976 (R 5-R 9) jsou vedeny formou záписů došlých a odeslaných písemností chronologicky řazených za sebou tak, jak přicházely a byly odesílány z úřadovny MNV. Podací protokol 1951-1976 (R 5) obsahuje záписы z let 1951-1952 a další záznam až z 5. 11. 1962. Většina takto zapsaných spisů se nedochovala, ty zachovalé jsou torzovité a neúplné.

Knihy K 36-K 67 (inv. č. 40-41) byly ve fondu ponechány pouze z důvodu vytvoření badatelovy alespoň malé představy o tehdejších finančních poměrech.

S ohledem na předešlé pořádkové práce, které byly prováděny podle umělého pořádkového schématu na základě Ukládkového a skartačního plánu pro MNV, vypracovaného podle instrukce MV ČSR č. 12/1987 (Věstník vlády ČSR pro národní výbory 1987, částka 7), a podle spisové agendy MNV Jesenná v roce 1987, v okrese Gottwaldov, dnes Zlín, byl i tento archivní fond zpracován podle uvedeného pořádkového schématu. Při zpracování archivního fondu bylo přihlédnuto k Metodickému pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni č. j. SOAP/006-3120-2007. Formální zpracování inventáře bylo provedeno dle Metodického pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP /006-0767/2010 z 12. 3. 2010.

V evidenci PEvA pravděpodobně došlo k chybnému primárnímu záписu, proto se před inventarizací neshodovaly údaje o rozsahu archivního fondu a o počtu evidenčních jednotek se skutečným stavem.

Podle § 20 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, byly písemnosti zařazeny do dvou kategorií. Do první kategorie byly zařazeny záписы ze schůzí pléna MNV a rady MNV (inv. č. 1-7). Ostatní písemnosti (inv. č. 8-91) byly zařazeny do kategorie druhé. Fyzický stav archivního fondu je dobrý, proto nejsou nutné konzervátorské ani restaurátorské zásahy. Jazykem archivního fondu je čeština.

V roce 2010 bylo při pořádku a inventarizaci fondu MNV Hlohová vnitřní skartační vyřazeno 0,02 bm duplikátů záписů ze schůzí rady MNV z let 1953-1966 a projekt odvodnění části obce Hlohová z roku 1949. Záznam o vyřazení písemností ze dne 7. 10. 2010, č. j.: SOAP/010-0777/2010 je zařazen do spisu o fondu. Protokolem o vyřazení archiválií z evidence NAD z důvodu

přehodnocení významu podle § 17 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb. v platném znění bylo z archivního fondu Místní národní výbor Hlohová vyřazeno 0,01 bm písemností z let 1954-1956. Protokol o vyřazení archiválií z evidence NAD z důvodu přehodnocení významu ze dne 7. 10. 2010, č. j.: SOAP/010-0778/2010 je uložen ve spisu o fondu.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond Místní národní výbor Hlohová obsahuje informace o politických, správních a hospodářských dějinách obce.

Nejvíce informací o celkové činnosti a historii MNV Hlohová je zachyceno v zápisech ze zasedání pléna MNV a v zápisech ze zasedání rady MNV dochovaných z let 1945-1976 a 1990 (inv. č. 1-7). Zachycují činnost MNV, práci jednotlivých členů a funkcionářů národního výboru, činnost jednotlivých komisí, činnost například výboru žen, projednávání rozpočtu obce a celkové finanční hospodaření MNV, projednávání pokynů od nadřízených orgánů (především od ONV), sociální poměry občanů, stav místních komunikací, zásobování obyvatelstva a především informace týkající se zemědělství v obci, neboť Hlohová byla obcí vesměs zemědělskou. MNV projednával především zajišťování plnění plánů a dodávek zemědělské výroby, průběh veškerých zemědělských prací a činnost JZD, které vzniklo v obci v roce 1952. Zemědělství se také týkají spisy uložené pod inv. č. 61-72. Příděly půdy (inv. č. 68) se netýkají přidělování půdy v rámci osidlování, nýbrž přidělování půdy jednotlivcům k jejímu obdělávání.

Finanční hospodaření MNV je zachyceno především v účetních knihách (hlavní knihy – inv. č. 18-24) a ve spisech uložených pod inv. č. 61).

Inv. č. 63 obsahuje mimo jiné i jednotlivé přihlášky majetkové podstaty, kterou drží Němci a jiní nepřátelé republiky a která propadla konfiskaci ve smyslu dekretu prezidenta republiky ze dne 25. 10. 1945 č. 108 Sb. Fondu národní obnovy.

Přihlášky obyvatel (inv. č. 89) jsou abecedně podle příjmení řazené karty jednotlivých obyvatel přihlášených do obce Hlohová v letech 1941-1949.

Za zmínku stojí inv. č. 90 – seznam členů místního oddílu odbojové skupiny Niva.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Ve Státním okresním archivu Domažlice v roce 1990 a 1995 archivní fond MNV Hlohová částečně pořádala a stručně popsala Pavla Karásková. V roce 2010 a 2011 archivní fond doplnila, uspořádala, archivní pomůcku zpracovala a podle poslední platné metodiky inventární seznam sestavila Monika Žáčková.

Horšovský Týn dne 22. 4. 2011

Monika Žáčková

Seznam použitých pramenů a literatury

a) Prameny

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice: inv. č. 1256, K 302.

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice: inv. č. 1276, N 833.

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice: inv. č. 1649, sign. 108, N 961.

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice: inv. č. 1649, sign. 108, N 962.

SOkA Domažlice, Okresní národní výbor Domažlice: inv. č. 1891, sign. 604, N 1623.

SOkA Domažlice, Městský národní výbor Staňkov: kronika obce 1964-1984.

b) Literatura

Statistický lexikon obcí v republice Československé, vydán ministerstvem vnitra a Státním úřadem statistickým na základě sčítání lidu z 1. prosince 1930, Praha : 1934.

Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005. I. a II. díl, Praha : 2006.

Seznam obcí v zemích českých podle správního rozdělení z 1. února 1949, Praha : 1949.

ČECHOVÁ Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích 1945-1960. *Archivní časopis*, 1962, roč. 12, str. 129-153.

FUSEK Jaroslav. *Organizace a působnost místních národních výborů*. Příručka pro národní výbory. Praha : 1947.

NUHLÍČEK Josef. Spisová služba národních výborů v letech 1945-1955. *Archivní časopis*, 1955, roč. 5, str. 135-146.

PROFOUS Antonín. *Místní jména v Čechách: III. díl*, Praha : 1951.

ŠMILAUEROVÁ Eva. Správní vývoj a diplomatika písemností okresních národních výborů v letech 1945-1960. *Sborník archivních prací*, 1982, roč. 32, str. 43-166.

ŠTROBLÍK Vladimír. Vývoj místních a městských národních výborů na území české republiky (1945-1990). *Archivní časopis*, 2001, roč. 51, str. 73-89.

ŠULC Stanislav. *Národní výbory, vývoj, právní základy, poslání, práce*. Brno : 1946.

Seznam použitých zkratek

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č.	číslo
č. j.	číslo jednací
ČNR	Česká národní rada
č. p.	číslo popisné
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn.	evidenční jednotka
inv. č.	inventární číslo
JZD	jednotné zemědělské družstvo
KNV	krajský národní výbor
KSČ	Komunistická strana Československa
m	metr
MěNV	městský národní výbor
MNV	místní národní výbor
MV ČSR	Ministerstvo vnitra Československé republiky
NAD	národní archivní dědictví
NV	národní výbor
odst.	odstavec
ONV	okresní národní výbor
roč.	ročník
Sb.	Sbírka zákonů
sign.	signatura
SOkA	státní okresní archiv
Ú. l.	Úřední list

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
---------	-------	---------------	-------------

---

1. Orgány národního výboru

1	Zápisy ze schůzí pléna	1945-1952	K 1
2	Zápisy ze schůzí pléna	1952-1965	K 2
3	Zápisy ze schůzí pléna	1953-1975, 1990	N 1
4	Zápisy ze schůzí rady	1953-1959	K 3
5	Zápisy ze schůzí rady	1959-1963	K 4
6	Zápisy ze schůzí rady	1964-1967	K 5
7	Zápisy ze schůzí rady	1953-1976, 1990	N 2
8	Zápisy z občanských schůzí, veřejných schůzí MNV, schůzí volebního výboru, reklamační komise, místní živelní komise, místní rolnické komise a schůzí zemědělců	1946-1959	K 6
9	Zápisy ze schůzí finanční komise	(1934) 1945-1960	K 7
10	Zápisy ze schůzí finanční komise	1960-1969	N 2
11	Zápisy ze schůzí zemědělské komise	1953	N 2
12	Zápisy ze schůzí komise pro ochranu veřejného pořádku	1958-1970	K 8
13	Zápisy ze schůzí komise pro ochranu veřejného pořádku	1970-1976	K 9

2. Úřad národního výboru

I. Úřední knihy

A. Evidenční

14	Evidence členů MNV	1954-1955	K 10
15	Evidence vydaných domovských listů	(1927) 1945-1948	K 11

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
16	Domovské listy pro přihlášky a odhlášky osob	1953-1965	K 12
17	Evidenční půdy	[1945]-[1965]	K 13
B. Účetní			
18	Hlavní kniha	1945	K 14
19	Hlavní kniha	1946	K 15
20	Hlavní kniha	1947	K 16
21	Hlavní kniha	1948	K 17
22	Hlavní kniha	1949	K 18
23	Hlavní kniha	1951	K 19
24	Hlavní kniha	1953	K 20
25	Kniha příjmů	1954	K 21
26	Kniha příjmů	1955	K 22
27	Kniha výdajů	1954	K 23
28	Kniha výdajů	1955	K 24
29	Pokladní deník	1948-1950	K 25
30	Pokladní deník	1950	K 26
31	Pokladní deník	1954	K 27
32	Pokladní deník	1955	K 28
33	Pokladní deník	1956	K 29
34	Pokladní deník	1957	K 30
35	Pokladní deník	1958	K 31
36	Pokladní kniha	1954	K 32
37	Pokladní kniha	1955	K 33
38	Pokladní kniha	1961-1963	K 34

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
39	Inventární kniha	1954	K 35
40	Daň domovní, daň ze psů	1949-1950	K 36
41	Mzdová listina zaměstnanců MNV	1948-1949	K 37

II. Spisový materiál

A. Registraturní pomůcky

42	Podací protokol – došlá pošta	1945-1946	R 1
43	Podací protokol – odeslaná pošta	1945-1947	R 2
44	Podací protokol – odeslaná pošta	1947-1952	R 3
45	Podací protokol – došlá pošta	1949-1951	R 4
46	Podací protokol	1951-1952, 1962-1976	R 5
47	Podací protokol	1952-1953	R 6
48	Podací protokol	1953-1954	R 7
49	Podací protokol	1955-1959	R 8
50	Podací protokol	1959-1962	R 9

B. Spisy

Všeobecné záležitosti, činnost MNV

51	Evidence členů MNV	1945-1963	N 3
52	Posudky, pracovní smlouvy	1963-1966	N 3
53	Statistické výkazy domů a bytů	1967-1975	N 3
54	Trestní záležitosti	1945-1971	N 3
55	Notářské záležitosti, dědictví	1945, 1964-1968	N 3
56	Správa národního majetku	1945-1950	N 3
57	Inventarizace majetku MNV	1963-1964	N 3
58	Volby	1946, 1960-1971	N 3

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
59	Kontrola činnosti MNV	1953-1975	N 3
60	Elektrizace, telefonizace	1965	N 3
Finance			
61	Rozpočty, účetní výkazy	1945-1975	N 4
62	Daně, dávky, poplatky	1957-1966	N 5
63	Věci konfiskační, Fond národní obnovy	1945-1949	N 5
64	Přídělová listina pro obec Hlohová	1949-1950	N 5
65	Pojišťovnictví, spořitelny, půjčky	1945-1969	N 5
Zemědělství, lesní a vodní hospodářství			
66	Změna kultury pozemku, soupisy o plochách kultur a osevu	1945-1965	N 5
67	Evidence půdy, přiděly půdy k obdělávání, směna pozemků	1945-1965	N 5
68	Zemědělství (hospodářské výkazy zemědělství, rozpisové sumáře zemědělských výrobků, soupisy hospodářského zvířectva, obecní přehled o počtu osob trvale činných v zemědělství)	1945-1967	N 5
69	Soukromí zemědělci, včelařství a ovocnářství	1946-1968	N 5
70	Zemědělské družstevnictví (JZD Hlohová)	1952-1974	N 6
71	Vodní hospodářství (rybníky, potoky, vodní nádrže, studny)	1954-1965	N 6
72	Lesy, honební výbor	1946-1967	N 6
Místní hospodářství, obchod, doprava			
73	Živnosti (Kůrka Jan, kovářství)	1959	N 6
74	Místní provozovny	1963-1972	N 6
75	Hospodaření s byty	1964-1967	N 6
76	Doprava, silnice, mosty	1960-1969	N 6

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn.
Výstavba a územní plánování			
77	Věci stavební (stavební povolení, kolaudace, stavební plány, vyjádření odboru ke stavbě, vynětí ze zemědělského půdního fondu, demolice, akce „Z“)	1946-1973	N 6
78	Geodézie a kartografie	1953	N 6
79	Vyvlastnění	1965	N 6
80	Převody nemovitostí	1964-1969	N 6
Kultura, církev, školství			
81	Kulturní činnost	1964	N 6
82	Kulturní zařízení a kulturní památky (místní lidová knihovna, kaple sv. Jiljí)	1947-1964	N 6
83	Školství	1964-1967	N 6
Zdravotnictví a sociální zabezpečení			
84	Zdravotnictví, prevence	1964-1967	N 6
85	Sociální poměry, péče o děti a společensky nepříznivé občany	1945, 1964-1965	N 6
Požární ochrana a vnitřní správa			
86	Dobrovolné organizace	1963-1965	N 6
87	Věci vojenskosprávní	1945	N 6
88	Státní občanství	1945	N 6
89	Evidence obyvatel, přihlášky obyvatel, matriční záležitosti	(1941) 1945-1968	N 7
90	Ochrana veřejného pořádku (místní oddíl Niva, partyzáni)	1945	N 7
91	Vyznamenání	1968	N 7

Název archivní pomůcky: Místní národní výbor Hlohová

Značka archivního fondu: MNV Hlohová

Časový rozsah: (1927) 1945-1990

Počet evidenčních jednotek: 53 (37 úředních knih, 9 podacích protokolů, 7 kartonů)

Počet inventárních jednotek: 91

Rozsah v bm: ~~1,09 bm~~ 1,21 bm

Stav ke dni: 22. 4. 2011, 31. 7. 2012

Zpracovatel(é) archivního fondu: Monika Žáčková

Zpracovatel(é) archivní pomůcky: Monika Žáčková

Počet stran: 20

Počet exemplářů: 4

Schválil: Mgr. Radka Kinkorová
dne 22.04. 2011 – č.j. SOAP/10-0325/2011